

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor
Winnipeg, Man., Canada

UKRAINIAN LABOR NEWS
Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$4.00
Per half year \$2.00

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA
P.K. XIII. 4. 50 (1568). СУБОТА, 25 КВІТНЯ 1931. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, APRIL 25, 1931. No. 50 (1568). VOL. XIII.

БУНТ ВЯЗНІВ У ПРОВІНЦІОНАЛЬНІЙ ВІЗНИЦІ В ГЕДІНГЛІ, МАН.

У провінційній в'язниці в Гедінглі, що лежить на захід від Вінніпегу, вибух на початку цього тижня бунту в'язнів. В'язні домагалися ліпших харчів і тютюну і відмовилися працювати. Капіталістична преса старається представити бунт як маловажну справу й каже, що у в'язниці привернено вже "спокій". Провідників бунту, яких капіталістична преса називає "агітаторами", заповано в окремі клії, де їх тримають лише на хлібі й воді.

Одним з провідників бунту був тов. Джеймс Біті, якого засуджено на рік в'язниці за те, що він минулого літа, під час демонстрації безробітних на Маркет Сквер, стояв на чолі делегації безробітних і хотів предложити мейєрові Вебові домагання безробітних. Мейєр відмовився прийняти делегацію, а коли делегація хотіла увійти до ситі голю, поліція напала на безробітних і брутально їх побива, а найгірше самого тов. Біті. Тоді власне тов. Біті арештовано й опісля засуджено.

Кодя в минулий вівторок два товариші з Вінніпегу поїхали до Гедінглі й хотіли відвідати тов. Біті у в'язниці, їм сказали, що вони не можуть його побачити. Причини відмови не подано. Однак згаданом товаришам вдалося побачити іншого безробітного, що сидить у в'язниці, й від нього вони довідалися, що під час бунту тов. Біті побито.

Кодя товариші були у в'язниці, всі в'язні кричали в один голос на знак протесту й домагання, щоб в'язнична влада давала їм ліпші харчі й тютюн.

Ріжні урядники з провінційного уряду, включаючи самого атторні-дженерала Мейджора, їздили до Гедінглі розслідувати положення й заявляють, що там "усьо в порядку". Мейджер каже, що хоч харчі не є "ріжнородні", але в'язні дістають "достить їсти".

Про дійсний стан у в'язниці трудно дістати правдиві відомости, але й те, що вже відоме, свідчить наглядно, що положення в'язнів є невимомне. Провіснійональний уряд, який називає себе "прогресивним" і "фармерським", трактує в'язнів так само не по людські, як і всякий інший капіталістичний уряд.

А треба ще взяти під увагу, що у в'язниці в Гедінглі є багато таких, що були засуджені не за якісь "злочини", але за те, що були без роботи. Їх арештовано й засуджено за "волокітство" й тепер вони томляться в тюрмі за те, що пани капіталісти не мають для них праці.

"ФРЕЙМ-АП" НА 9 НЕГЕРСЬКИХ РОБІТНИКІВ

БІРМІНГЕМ, Алабама, 14 квітня. — Елен Тауб, адвокат Міжнародної Робітничої Оборони, говорив учора з негерськими молодими робітниками, яких засуджено минулого тижня на смерть у Скатсборо, Ала. Тауб говорив також з Роєм Райтом, 14-літнім підсудним, який під напором робітничих протестів оминув смертного вирок. Всі девять цитро вітають допомогу Міжнародної Робітничої Оборони.

Всі засуджені, серед яких нема старшого понад 20 років, одногласно називають суд над ними "фрейм-апом". Вони кажуть, що мали бійку з сімома білими мужчинами в тягарові поїзді, яким разом їхали. Білі старалися викинути їх з вагона, коди поїзд був у повній русі, отже вони мусіли боротися. Білі вийшли з поїзду й постаралися про арештування їх, фальшиво обвинувачуючи їх в нападі на дві білі дівчини, з якими білі їхали.

Після видання смертних присудів засуджених перевезено зі Скатсборо до Бірмінгему. Всі засуджені, крім одного, є безробітними й шукали за роботою.

Міжнародна Робітничая Оборона домагається нової розправи над засудженими, при чим серед членів лави присяжних повинні бути негри.

АМЕРИКА ВТРАЧАЄ РАДЯНСЬКУ ТОРГОВЛЮ

ВАШІНГТОН. — Тут передбачують сильне зменшення радянських замовлень на американські продукти. Уже відомо, що протягом січня, лютого і березня ц. р. торговельні замовлення Радянського Союзу в Сполучених Державах зменшилися на 30 відс. Помимо того СРСР, як сновіщав нещадно департамент торгівлі, був у перших двох місяцях цього року одинокю країною, що в порівнянні з таким часом минулого року збільшила свої замовлення в Спол. Державах.

Радянські торговельні представники пояснюють занепад в замовленнях трома причинами: діяльність комісії Фіша, яка агітує проти торгівлі з Радянським Союзом; заборону департаменту скарбу на деякі радянські продукти, і несприятливими кредитовими умовами на американським умови.

Купуючи індустриальну і рільничу машинерію, Радянський Союз знаходить тепер більш сприятливі умови на європейським ринку. В урядових колах у Вашингтоні сподіються, що питання торговельних зв'язків з СРСР буде докладно зясоване на зібранні Міжнародної Торговельної Палати, що відбудеться тут у травні.

ПРОПОНУЮТЬ АЛЬФОНСОВІ ЖИТИ ПОЗА ПАРИЖОМ.

ПАРИЖ. — Поліція запропонувала буншному еспанському королеві Альфонсові вибрати собі маленьке місто для життя, якщо він думає постійно залишатися у Франції. Тому, що до Франції часто приходять через кордон ріжні противники монархії й пригдають до Парижа, де дуже тяжко за ними слідкувати, поліція не певна, що зможе охоронити Альфонса від замаху зі сторони його противників.

Бувший король виїзав до Лондону, щоб там зарядити своїм величезним майном, яке він перевіз до Англії ще перед своїм упадком.

ПІДПРИЄМСТВА РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ У ПЕРШИХ РЯДАХ БОРОТЬБИ ЗА ТРЕТІЙ ВИРІШАЛЬНИЙ РІК ПЯТИРІЧКИ

Як повідомляє українська радянська преса, заводи України дали рапортувати про свої перемоги у першому кварталі третього вирішального року п'ятирічки.

Одеський варстатобудівний завод ім. Леніна 30 березня виконав свій квартальний план продукції на 101%. Зустрічним планом робітники заводу пропонують збільшити продукцію другого кварталу на 1,711,000 карбованців.

Коксохімічний завод ім. Ворошилова (Дніпропетровське) наслідком ударних темпів роботи 30 березня виконав квартальний зустрічний план на 101%. 31 березня завод почав виконувати план другого кварталу.

Цілоком виконав квартальний план Одеський завод Укрмето ім. Петровського, випустивши на 1,147,000 крб. продукції. Розгорнутим соцзмаганням та ударництвом робітники та інженерно-технічний персонал заводу в березні надолужили січневий і лютевий прориви, перевиконавши план випуску термосів для громадського харчування.

Рівно в строк 31 березня Одеський завод Металотресту імені XVI парт'їзду виконав програму першого кварталу на 107%.

Київський завод "Фізико-механік" виконав квартальний план на 101%.

Джутова фабрика в Одесі за добу до закінчення кварталу цілоком виконала програму на 2,992,000 карбованців.

Київська 8-ма Держзвуг'ярня цілоком виконала 31 березня план першого кварталу, випустивши 183,500 пар взуття. Програму випуску готової продукції 1-го кварталу заводу ім. Сталіна (Житомир) перевиконали 26 березня з усіх показників.

КИЇВ, 2 квітня. — Сьогодні на імя т.т. Сталіна і Молотова завод "Червоний Пугатар" послав телеграму, в якій говорить:

Завдяки тому, що партійний колектив мобілізував всю робітничу масу навколо виконання завдання уряду з сівалок, робітники заводу "Червоний Пугатар" бойовими більшовицькими темпами дійшли максимального успіху в виконанні урядового завдання.

У результаті — промфінп'яні першого кварталу виконано на 100.1% з усіх видів машин. Урядове завдання щодо в'двантаження виконано на 112.5 відс. Відвантажено 7,866 сівалок проти заданих 7,000.

ПРИЛЮДНЕ ХАРЧУВАННЯ ЗРОСТАЄ ПОСТІЙНО В ЦІЛІМ РАДЯНСЬКИМ СОЮЗІ

МОСКВА, 2 квітня. — Прилюдне харчування засобом громадських кухонь постійно зростає в цілім Радянським Союзі та збільшене від непродуктивної домашньої праці для соціально корисного заняття в індустриальних та інших підприємствах.

Переводячи один мільйон жінок в сотні тисяч індустриальних підприємств протягом цього року, радянська влада поробила заходи в справі заснування великої кількості прилюдних кухонь і громадських їдалень (ресторанів). В державній бюджеті на 1931 рік є рубрика, що передбачує витрату 120,000,000 крб. на громадські установи прохарчунок. Ця сума є на 130 відс. більша в порівнянні з сумою, яку призначено було на ту ціль в минулому господарському році.

За теперішнім планом, призначена на цей рік сума вистарить на подачу в містах 37,000,000 обідів денно. Це значить, що при кінці року на громадським прохарчунок буде яких 12 до 15 мільйонів населення, тобто блжж 40 відс. міської людности СРСР.

Громадський прохарчунок має передусім замінити домашню кухню в індустриальних районах Ураду, Кузнецького і Донецького гірничих басейнів, у нафтових районах і т. д. В цих районах будуть заведені кухні, кожна з видатністю 60 до 150 тисяч обідів денно, які будуть працювати день і ніч.

Особливу увагу звертає радянська влада на прохарчування дітей. Цього року блжж 85 відс. шкільних дітей у Рад. Союзі будуть діставати теплий сніданок в шкільних їдальнях. Сніданок буде безплатний для дітей робітників, що мають інжачу заробітну платню. Буде поширена також система дитячих розривкових платок в дитячих ресторанах, в яких можна буде новий угаданити дитячий вигляд виробляючого дитячого організму.

МОСКОВИЙ МІТІНГ РОБІТНИКІВ, ЩО ПРАЦЮЮТЬ В РІЗНЯХ.

Масовий мітінг робітників і робітниць, що працюють в різних у Вінніпегу, відбудеться в неділю, 26 квітня, в 2-ій год. по полудні в шкільній салі в Укр. Роб. Домі.

Кожний робітник і кожна робітниця, що працюють в різних, повинні прийти на цей мітінг, на яким буде обговорено справу поліпшення умов праці та як боротися проти знизки й так малої платні. Приходіть всі!

Дистриктовий Комітет ВЮЛ.

Засуди й арешти на Зах. Україні

ЦІЛИЙ РЯД НОВИХ ЗАСУДІВ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН.

ЛЬВІВ, 5 квітня. — Останні дні принесли знову цілий ряд нових засудів українських селян.

В днях 16—17 березня відбулася в Бережанах розправа проти Мартина Мишинина і Мих. Волошука (головна зрада). Судді заперечили йому, але трибунал скасував вердикт судав присяжних і назначив нову розправу в травні ц. р.

В днях 16—17 березня відбулася в Перемишлі розправа проти селян Вол. Дутка, Грицька Крупи, Степана Полоника і Вас. Нагайського з Бушнівкою, дов. Перемишль, яких обвинувачувано в підданні двору Гени Мейєр. Грицька Крупу і Ст. Полоника засуджено по 14 днів арешту; Вол. Дутка й Вас. Нагайського засімі звільнено. Підсудні пересідали 39 місяці у сідлій тюрмі.

В днях 16—17 березня відбувся в Чортків процес проти 11 молодих селян і учнів, обвинувачених у діяльності в напрямі відірвання Галичини від Польщі. Засуд: Мирослав Чорненко і Скородицький і Микола Кузьмак із Звенигороду по 4 роки, Юліан Думний і Олександр Ганевич із Давнячка по 1 роки, Любомир Прокопович з Чижикова 9 місяців, Осип Романів із Чижикова, Осип Осадчук, Вол. Піріг і Петро Опішаний по 7 місяців, Володимир Гладкий і Ізидор Нагаєвський удільнені. Підсудні просідали по 9 місяців у сідлій тюрмі.

Дня 25 березня відбувся у Львові процес проти селян Антона Пашиника з Вислобоків (пов. Львів) і Ілька Романчука з Ременова, які під час пацифікації протиставилися закодам місцевих хурич закінчувати читальню й кооперативу. Підсудних ув'язнено, Оба просідали по 5 місяців у сідлій тюрмі.

ПОЛІЦІЯ ЗВОЗИТЬ АРЕШТОВАНИХ СЕЛЯН.

Дня 21 березня 1931 р. прибув до Липшова, пов. Бережани, відділ поліції і закартував в школі.

Звідси вирушають поденно поліційні стезі до сусідніх сіл і звозять арештованих селян. В Гинювичав арештовано Іван Королівщина й Мих. Штефанового, а в Лашині Ткачалка М. Ярему Івана, Степана Бойка. Були арештування також у Лисичках.

ДАЛЬША ПАЦИФІКАЦІЯ.

Після кількомісячної перерви почалися в Чортківщині наново масові ревізії поліційних відділів. Із Білобожниць, пов. Чортків, повідомляють: Дня 17 березня ц. р. переведено в нас ревізії в місцевих селян: Васіяна Юришова, Юлькя Медведчука, Івана Муля, Ількя Сенькова, Івана Ставничого, Миколи Попіля, с. Якова, Данила Медведчука, Івана Анткова, Ів. Греськоля, Ів. Вівчарика і Петра Безпалка. В названих селян відбулися "докладні ревізії" (по кількя разів) під час осінньої пацифікації.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ ЧЛЕНІВ І СИМПАТИКІВ СЕЛЬ-РОБУ.

Дня 5 березня переведено ревізію й арештовано в Боремлі, пов. Дубно, Костя Музько. Після переслухання на поліції в Боремлі відправлено до Дубна. По кількох днях переведено ревізії й арештовано т.т. Григорія Музька, Йосипа Музьку, Олександра Якімюка, Семена Ількя, Буюковського, Семена Юрчука, Віру Павлюк, Кондрата Пасіку, Профру Вівалюка, Васіля Черешню та Андрія Черешню. По переслухання на постеруку поліції в Боремлі т.т. Семена Ількя, Віру Павлюк, Кондр. Пасіку, Профру Вівалюка, Васіля й Андрія Черешню звільнено, а решту в'язнів відправлено до Дубна.

Дня 17 лютого були арештовані в с. Меричів, пов. Жовквя, т.т. Юрків Василь і Пуцько Дмитро й сидять в Жовкві, а арештовані Прибіма Іван, Юрків Петро, Габа Іван, Долженський Гриць по слідстві випущені. Згадані були арештовані за спільне читання книжок, а Юрків Василь і Пуцько Дмитро записували, що належать до КПЗУ й за виниску прапора на 1-го травня 1928 р.

НОВИЙ БУРЖУАЗНИЙ УРЯД ЕСПАНІЇ ЗАГРОЖЕНИЙ КОМУНІСТАМИ

Депеші до капіталістичної преси з Мадриду повідомляють, що новий еспанський республіканський уряд має велику загрозу з боку зростаючого комуністичного руху. Комунисти виступають проти буржуазної республіки так само горстро, як і проти монархії. Вони хочуть встановити такий державний лад, як існує в Радянським Союзі, й уважають президента Алькало так само небажаним, як і бувшого короля Альфонса.

Армія є тяжкою проблемою до розв'язання для нового уряду, який не знає, що зробити з так багато людьми під зброєю. Буде коштувати за багато втримувати постійно ту саму армію, що існувала за монархії, але як новий уряд стане викидати професійнальні військові елементи з їхніх позицій, то вони можуть залучитися з монархістами проти республіканського режиму.

Буржуазні республіканці боються, що як "ліві" групи відколяться від об'єданого республіканського фронту, то при надходячих виборах до національного зібрання монархисти можуть дістати велике число голосів. Тому буржуазія закликає "соціалістів", щоб вони продовжали свій політичний союз з нею бодай до виборів.

Що великі капіталісти й аристократи не певні за теперішній республіканський режим, свідчить той факт, що вони відтягають свої фонди з еспанських банків та індустрій і вкладають їх закордоном. Це відтягання фондів прибрало такі загрозливі розміри, що міністер фінансів Приетон видав апель до "патріотизму всіх еспанців", а особливо до аристократів і капіталістів, щоб вони припинили цю практику. Міністер "загрозив", що як відтягання фондів не припиниться до чотирох тижнів, то будуть підприняти "драстичні кроки".

Це значить, що він дав аристократам і великим капіталістам повних чотирі тижні часу на відтягнення всіх фондів, які вони забажають відтягнути.

Республіканські й "соціалістичні" організації видали спільний маніфест, у яким домагаються суду над бувшим королем Альфонсом.

Новий буржуазний республіканський уряд в Еспанії визнає вже такі держави: Франція, Сполучени Держави, Мексико, Португалія, Уругвай, Куба, Чіле, Аргентина, Туреччина, Чехо-Словацчина і Югославія. Велика Британія, за згодою всіх доміній, також визнає на днях республіканський режим в Еспанії.

РАДЯНСЬКА ПРЕСА ПРО ПОДІЇ В ЕСПАНІЇ

МОСКВА, 17-го квітня. — В справі державного перевороту в Еспанії радянська преса ставитися помірковано і майже повздержливо, підкреслюючи лише, що на випадок справжньої соціальної революції в тій країні вона була б неминуче предметом імперіалістичної інтервенції.

"Ізвестія" звертають увагу на подібність між новим урядом в Еспанії і першою владою в Росії після абдикації цари і перед переходом влади з рук "кадетів" до групи Керенського, що стався під натиском "лівих" настроїв мас. Газета робить оцінку подібного нахилу на ліво в Еспанії і каже, що всяка дійсна загроза інтересам капіталізму заставила б Англію і Францію, особливо ж тамошні нафтові і банкірські кола, рятувати буржуазний уряд.

Коментуючи заяву Густава Ебре (французький політичний діяч), що "Мадрид не так далеко від Москви, як декому здається", "Ізвестія" кажуть: "Іншими словами — це пригадка, що Париж є ближче Мадриду, ніж Москва. Немає найменшого сумніву, що французькі й англійські банки знають дуже добре, що Москва не має нічого до діла з тим, що діється в Еспанії. Їхні погрози є лиш доказом, що заогострення класових противств в Еспанії може довести там до дійсно серйозної класової боротьби. Погрози виявляють, що імперіалістичні кола є готові безпосередньо вмішати в класову боротьбу в Еспанії, якщо вона стала б небезпечною для їхніх інтересів".

АНТИСЕМІТ ГОЛОВОЮ УРЯДУ В РУМУНІЇ

БУКАРЕШТ, Румунія, 20-го квітня. — Професор Йорга, відомий провідник румунських антисемітів, склав новий уряд Румунії на доручення короля Кароля. В своїй першій декларації Йорга сказав, що не є противником парламентаризму, але від самого парламенту буде залежати, чи він буде існувати. Голова нового уряду не буде залежати від парламенту, але парламент буде залежати від нього.

Йорга скличе парламент 5-го травня і проголосить програму нового уряду. Коли парламент погодиться на неї й висловить урядові довірря, то буде далі існувати. Коли ж він не прийме програми уряду й висловить йому недовірря, то буде негайно розпущений.

ТАКИМ ЧИНОМ В РУМУНІЇ БУДЕ ЗАПРОВАДЖЕНА ФАШИСТСЬКА ДИКТАТУРА НА ЧОЛІ З ЧОЛОВІКОМ, ЩО Є ЯВИМ АНТИСЕМІТОМ І ЯКОГО ПОСЛАДІВНИКОМ ЧАСТО ВЛАШТОВУЮТЬ ПОГРОМИ НА ЄВРЕЙСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ В РУМУНІЇ. ТЕПЕР ЦІ АНТИСЕМІТСЬКІ БАНДИ БУДУТЬ ЗОВСІМ БЕЗКАРНО ПРОДОВЖАТИ СВОЇ ЧОРНІ ДІЛА, МАЮЧИ ЗА СВОГО ПРОВІДНИКА ГОЛОВУ "ЗАКОННОГО УРЯДУ".

ЗВІЛЬНЕНО ТОВАРИШІВ.

В поліційнім суді у Вінніпегу відтягнуто обвинувачення проти т.т. І. Гагалюка й Г. Межида, що були арештовані 11 квітня підчас колекти на покриття коштів виїзду вінніпегської делегації безробітних до Оттави.